

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Økonomireglement for Vestfold og Telemark fylkeskommune

Vedtatt av fylkestinget 03.03.2020

Innhold

Innhold	1
1. Innledning	5
1.1 Dokumentets oppbygning.....	5
1.2 Hvordan bruke økonomireglementet?.....	6
1.3 Revisjon av reglement	6
2. Reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker (budsjettreglement)	7
2.1 Overordnede rammer	7
2.2 Formål.....	7
2.3 Virkeområde.....	7
2.4 Rammeområder	8
2.5 Disponeringsfullmakt i driftsbudsjettet.....	8
2.6 Disposisjonsfullmakt i investeringsbudsjettet.....	9
2.6.1 Overføring mellom drifts- og investeringsbudsjettet.....	10
2.6.2 Låneopptak til finansiering av investeringsbudsjettet	10
2.7 Delegering av fullmakt i økonomisaker	10
2.7.1 Tilskuddsmidler.....	10
2.7.2 Avskrivning av tap på fordringer	10
2.8 Økonomistyring og rapportering.....	10
2.8.1 Økonomirapportering.....	10
2.8.2 Budsjettendring	11
2.8.3 Gjenopprettingsplaner	11
2.9 Fylkeskommunale foretak	11
2.9.1 Delegering av delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker.....	11
2.9.2 Budsjett og økonomiplan	12
3. Reglement for finans- og gjeldsforvaltning	13
3.1 Overordnede rammer	13
3.2 Formål.....	13
3.2.1 Likviditet	13
3.2.2 Gjeld.....	13
3.3 Virkeområde.....	14
3.4 Fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold	14
3.4.1 Fylkestinget.....	14
3.4.2 Fylkesrådmannen	14

3.5	Forvaltning av kortsiktig likviditet	15
3.5.1	Konkurransetsetting	16
3.5.2	Etiske retningslinjer	16
3.6	Forvaltning av gjeldsporteføljen.....	16
3.6.1	Finansieringskilder.....	17
3.6.2	Låneopptak	17
3.6.3	Rentebinding og renterisiko	17
3.6.4	Refinansieringsrisiko.....	18
3.6.5	Konkurrerende tilbud	18
3.7	Rapportering og overvåkning av finansiell risiko	18
3.7.1	Formål.....	18
3.7.2	Fylkesrådmannens rapportering	18
3.8	Avvik og kvalitetssikring	20
3.8.1	Konstatering av avvik.....	20
3.8.2	Internkontroll og kvalitetssikring.....	20
4.	Reglement for anskaffelser	21
4.1	Overordnede rammer	21
4.2	Formål.....	21
4.3	Virkeområde	22
4.4	Fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold	22
4.4.1	Fylkestinget.....	22
4.4.2	Fylkesrådmannen	22
4.5	Grunnleggende prinsipper.....	22
4.5.1	Terskelverdier	23
4.5.2	Rammeavtaler	24
4.5.3	Elektronisk gjennomføring av anskaffelser	24
4.5.4	Innovasjon	24
4.5.5	Samfunnsansvar	24
5.	Reglement for investeringer.....	25
5.1	Overordnede rammer	25
5.2	Formål.....	25
5.3	Virkeområde	25
5.4	Investeringsramme.....	26
5.4.1	Politisk vedtak er hjemmel for investering.....	26
5.5	Fullmakter.....	26
5.5.1	Investeringsramme gir fullmakt	26
5.5.2	Investeringsrammer til utstyr, maskiner eller et formål	26
5.5.3	Investeringsramme og beslutningspunkt for byggprosjekter	27

5.5.4	Investeringsramme og beslutningspunkt for fylkesvegprosjekter	28
5.5.5	Overføring mellom drifts- og investeringsbudsjettet	28
5.5.6	Salg av eiendom	28
5.6	Krav til budsjett og økonomirapportering	29
5.6.1	Generelle krav til investeringsbudsjettet	29
5.6.2	Oppfølging og rapportering	29
5.6.3	Prosjektrekskap	29
5.6.4	Sluttrekskap	30
5.6.5	Eventuelle senere garantiutgifter	30
5.7	Investering på vegne av fylkeskommunen	30
5.7.1	Forskuttering på vegne av fylkeskommunen	30
5.7.2	Merverdikompensasjon til private eller offentlige utbyggere	31
6.	Reglement for attestasjon og anvisning	33
6.1	Overordnede rammer	33
6.2	Formål	33
6.3	Virkeområde	33
6.4	Attestasjon	33
6.4.1	Hvem kan attestere?	33
6.4.2	Hva innebærer attestasjon?	34
6.4.3	Utbetaling til attestasjonsansvarlig eller dennes nærstående	34
6.5	Anvisning	34
6.5.1	Hvem kan anviser?	35
6.5.2	Hva innebærer anvisning?	35
6.5.3	Utbetaling til anviser eller dennes nærstående	35
6.6	Generelle krav til attestasjon og anvisningsmyndighet	35
6.6.1	Myndighet til både attestasjon og anvisning	35
6.6.2	Når kan stedfortreder attestere og anviser?	35
6.6.3	Opphør av attestasjons- og anvisningsmyndighet	35
6.6.4	Tidspunkt for attestasjon og anvisning	36
7.	Reglement for årsavslutning	37
8.	Reglement for resultatvurdering	38
8.1	Overordnede rammer	38
8.2	Formål	38
8.3	Virkeområde	38
8.4	Resultatoverføring	38
8.5	Utmåling – kriterier	38
8.6	Definisjoner	40

8.7 Forkortelser	45
------------------------	----

1. Innledning

Økonomireglementet skal ivareta grunnprinsippet og bestemmelser i lover og forskrifter som regulerer fylkeskommunal økonomiforvaltning. Formålene med reglementene er å sikre forsvarlig styring og kontroll og å regulere ansvar og myndighet mellom politisk og administrativ ledelse.

Henvisninger til kommuneloven i reglementene gjelder ny kommunelov, LOV 2018 06-22-83 i kraft fra 01.01.2020.

Fylkestinget skal etter forskrift om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning § 2 gi regler for finansforvaltningen. Forskriften krever at reglementet skal vedtas en gang i hver fylkestingsperiode.

1.1 Dokumentets oppbygning

Økonomireglement for Vestfold og Telemark fylkeskommune er samlet i dette dokumentet. De ulike reglementene er lagt i hver sine kapitler og dekker et område innenfor økonomiforvaltningen.

Økonomireglementet har følgende inndeling:

- Reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker (budsjettreglement)
- Reglement for finans- og gjeldsforvaltning
- Reglement for anskaffelser
- Reglement for investeringer
- Reglement for attestasjon og anvisning
- Reglement for årsavslutning
- Reglement for resultatvurdering

1.2 Hvordan bruke økonomireglementet?

Hvert av de underliggende reglementene er hjemlet i lov eller forskrift. Formål og virkeområde er beskrevet for hvert reglement. Definisjoner og forklaring på begreper er samlet til slutt i dette dokumentet.

Økonomireglementet avgrenser ansvar og myndighet mellom politisk og administrativ ledelse. Det betyr at reglementet er overordnet og stiller krav på et generelt nivå. Beskrivelser av rutiner og arbeidsprosesser er derfor ikke tatt med i økonomireglementet.

Økonomireglementet er utarbeidet for å være overordnet nok til at det står seg over tid, og det skal være spesifikt nok til at fullmakt og ansvar er klart definert.

1.3 Revisjon av reglement

Samlet økonomireglement ble vedtatt av fellesnemnda i juni 2019. Som følge av at det er fylkestinget selv som må vedta reglement for finans- og gjeldsforvaltning, samt behov for revisjon av reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker (budsjettreglement), ble samlet reglement lagt frem for fylkesutvalget og fylkestinget i desember 2019. Ved den politiske behandlingen ble det fremmet forslag til endringer som er hensyntatt i det fremlagte økonomireglementet i mars 2020.

2. Reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker (budsjettreglement)

2.1 Overordnede rammer

Reglementet er vedtatt av fylkestinget, med hjemmel i kommuneloven kapittel 14 og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Særskilt om budsjettets innhold er regulert i kommuneloven § 14-4 og årsbudsjettets bindende virkning i § 14-5.

2.2 Formål

Reglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelser om at bevilgninger i årsbudsjettet er bindende for underordnede organ. All myndighet er lagt til fylkestinget som så må delegerere videre.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner legger til rette for at fylkestinget kan drive utstrakt rammebudsjettering og målstyring på kort og lang sikt. Dette reglementet skal klargjøre innholdet i og fordelingen av de budsjetttrammer fylkestinget bevilger i sitt vedtak.

Reglementet har som formål å plassere myndigheten til å ta beslutninger som gir best økonomisk styring. Reglementet gir rammebetingelser som skal gi best mulig utnyttelse av ressursene i fylkeskommunen og bidra til gode beslutninger.

Reglementet dekker hele fylkeskommunens arbeid med budsjett og økonomiplan, budsjettoppfølging og rapportering i henhold til vedtatte budsjetttrammer.

2.3 Virkeområde

Reglementet gjelder for folkevalgte organer, administrasjonen og fylkeskommunale foretak.

Reglementet trer i kraft 01.01.2020.

Budsjett og økonomiplan gir de gjeldende økonomiske rammene for driften av fylkeskommunen, inkludert investeringer. Sektorer, budsjettområder og seksjoner må gjennomføre både drift og investeringer innenfor de økonomiske rammer som vedtas i budsjett og økonomiplan. Dette gjelder selv om det er vedtatt planer og tiltak i andre fylkeskommunale strategier og planverk.

I dette reglementet delegerer fylkestinget disponeringsfullmakt til fylkesrådmannen, som selv avgjør om fullmakter skal delegeres videre. Fylkesrådmannen kan også godkjenne at den han/hun delegerer fullmakt til kan delegere den videre til andre.

2.4 Rammeområder

Driftsbudsjettet legges frem som nettobevilgning på rammeområder, som tilsvarer sektorene. Sektorene og den enkelte virksomhet har frihet til å disponere midler innenfor tildelt netto budsjetttramme, så fremt dette ikke bryter med intensjonene i FTs budsjettvedtak eller andre politiske vedtak.

Tabellen under viser rammeområdene.

Ramme-område	Sektor
0	Felles inntekter og utgifter
1p	Politisk ledelse
1r	Fylkesrådmann, utviklingavdelinger og konsern
2	Økonomi, styring og eierskap
3	HR, mestring og utvikling
4	Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet
5	Tannhelse og forebygging
6	Opplæring og folkehelse
7	Samferdsel, miljø og mobilitet
8	Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima
9	Næring, innovasjon og kompetanse

2.5 Disponeringsfullmakt i driftsbudsjettet

Fylkesrådmannen skal legge frem budsjett og økonomiplan til politisk behandling hver høst.

Det er fylkestinget selv som vedtar årsbudsjettet og endring i dette, jf. kommuneloven § 14-2. Vedtaket treffes på bakgrunn av innstilling fra fylkesutvalget.

	Fullmakter
--	-------------------

Fylkestinget (FT)	<p>FT vedtar økonomisk ramme for fylkeskommunen til drift.</p> <p>FT vedtar størrelsen på alle poster i området fellesfinansiering, som inneholder finansutgifter- og inntekter, skatteinntekter, rammetilskudd, avsetninger og disponering av netto driftsresultat (1A). FT tildeler økonomisk ramme til hver sektor (1B).</p> <p>Driftsbudsjettet vedtas med en spesifisering som er angitt i forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner.</p>
Hovedutvalgene (HU)	<p>HU fordeler rammene på budsjettområdene.</p> <p>HU kan vedta innretning av tjenestetilbudet som får innvirkning på hvordan budsjettrammen disponeres for budsjettområdet for sektoren, forutsatt at dette ikke bryter med vedtak fattet av FT.</p>
Fylkesutvalget (FU)	FU har fullmakt tilsvarende HU for rammeområdene Fylkesrådmann, utviklingsavdelinger og konsern, Økonomi, styring og eierskap og HR, mestring og utvikling.
Fylkesrådmann (FRM)	<p>FRM kan innenfor sektoren omfordele budsjettet innenfor de intensjonene og føringene HU har fastlagt. FRM kan delegere denne myndigheten videre til ledere på lavere nivå.</p> <p>FRM kan fordele avsatt post til lønns- og prisvekst til sektorer og budsjettområder.</p> <p>FRM har fullmakt til å sette av og hente inn midler fra premieavviksfond tilsvarende endringer i premieavvik.</p>
Direktør	Direktør i FRMs ledergruppe har fylkesrådmannens fullmakt til omdisponering i driftsbudsjettet innenfor sin sektor.

2.6 Disposisjonsfullmakt i investeringsbudsjettet

Fylkestinget vedtar investeringsbudsjett for økonomiplanperioden. Vedtaket er på sumnivå per sektor og HU kan innenfor sumnivå omfordele midler. Prosjekter over EØS terskelverdi vedtas på prosjektnivå. Investeringsbudsjettet vedtas med en spesifisering som er angitt i forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner. Mer om hvordan budsjettammer blir vedtatt, og om fullmakter er gitt i reglement for investeringer.

Fylkestinget kan etter kommuneloven § 11-8 gi fylkesutvalget myndighet til å ta avgjørelser i hastesaker. Dersom et investeringsprosjekt står i fare for å stoppe opp uten politisk vedtak, og det ikke er tid til å innkalle fylkestinget, gis fylkesutvalget i dette reglementet myndighet til å fatte vedtak i saken. Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen skal forelegges fylkestinget i neste fylkestingsmøte.

Fylkesrådmannen er delegert myndighet til å godkjenne salg av eiendom/tomter i saker av ikke-prinsipiell betydning, begrenset oppad til eiendommer/tomter som er verdsatt til eller har antatt markedsverdi på 1 million kroner eller lavere.

2.6.1 Overføring mellom drifts- og investeringsbudsjettet

I henhold til kommuneloven § 14-4 skal økonomiplan og årsbudsjett deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Fordelingen mellom drift og investering fastsettes gjennom budsjettvedtaket av fylkestinget selv.

Hovedutvalgene får her fullmakt til å vedta overføringer fra driftsbudsjett til investeringer i maskiner, utstyr og inventar gjennom året.

Fylkesrådmannen får fullmakt til å godkjenne overføring fra driftsbudsjett til investering ved mindre utstyrsanskaffelser inntil 0,5 millioner kroner.

2.6.2 Låneopptak til finansiering av investeringsbudsjettet

Fylkesrådmannen har fullmakt til å gjennomføre låneopptak i samsvar med fylkestingets budsjettvedtak og til å refinansiere eksisterende lån.

2.7 Delegering av fullmakt i økonomisaker

2.7.1 Tilskuddsmidler

Fylkesrådmannen kan få fullmakt delegert av hovedutvalget til å tildele engangstilskudd.

2.7.2 Avskrivning av tap på fordringer

Fylkesrådmannen har myndighet til å ettergi/avskrive fylkeskommunale pengekrav på inntil 0,5 millioner kroner i enkeltsaker, når det er på det rene at kravet ikke kan inndrives. Myndigheten ligger ellers til fylkesutvalget.

2.8 Økonomistyring og rapportering

2.8.1 Økonomirapportering

Fylkesrådmannen skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for fylkestinget som viser utviklingen i henhold til vedtatt årsbudsjett, jf. forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner § 10. Det skal rapporteres som følger på økonomisk status:

- Fylkestinget skal hvert tertial få seg forelagt tilstandsrapport så langt i året. Rapporten skal vise avvik fra de mål og premisser som er vedtatt i årsbudsjettet.

- Vesentlige avvik skal kommenteres særskilt med angivelse av hvilke tiltak som blir iverksatt for at måloppnåelse skal finne sted.
- Prognoser for året skal vises og avvik beskrives i økonomirapporten.
- Økonomirapportering for investeringer skal tas med i rapporten og spesifiseres slik det går frem av reglement for investeringer.

Dersom fylkesrådmannen finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdige avvik fra vedtatt eller justert årsbudsjett, skal det i rapportene til fylkestinget foreslås nødvendige tiltak, gjenopprettingsplaner og/eller budsjettendringer.

2.8.2 Budsjettendring

Budsjettendringer er endringer i budsjettet nettoramme på et område. Det er kun fylkestinget som kan foreta budsjettendringer, med mindre det er delegert fullmakt i dette reglementet. Det skal bare unntaksvis reises spørsmål om budsjettendringer utenom økonomirapporter hvert tertial.

Dersom fylkesrådmannen finner rimelig grunn til å anta at det kan oppstå nevneverdig avvik i forhold til vedtatt årsbudsjett, skal det i nærmeste tertialrapport foreslås nødvendige tiltak. Den ansvarlige for det aktuelle budsjettområdet skal i god tid reise spørsmålet om budsjettendring.

2.8.3 Gjenopprettingsplaner

Straks det er konstatert at budsjettet ikke kan holdes, skal det lages en gjenopprettingsplan. Planen skal lages på det nivået budsjettoverskridelsen inntreffer, og skal godkjennes leder for budsjettområdet. Planen skal inneholde en konkret anbefaling om hvordan budsjettbalanse skal oppnås, og en tidsplan for tiltak som skal settes i gang. Dersom gjenopprettingsplanen ikke kan gjennomføres i løpet av inneværende kalenderår, skal planen godkjennes av fylkestinget.

2.9 Fylkeskommunale foretak

2.9.1 Delegering av delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker

Fylkestingets vedtak om budsjett for det kommende kalenderår skal omfatte fylkeskommunens virksomhet i fylkeskommunale foretak (FKF), jf. kommuneloven § 14-4.

For FKF er det foretakets styre som har myndighet til å treffe alle avgjørelser i saker som gjelder foretaket og dets virksomhet, jf. kommuneloven § 9-8. I dette ligger ansvar for å påse at virksomheten drives i samsvar med fylkeskommunens budsjett og økonomiplan og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av fylkestinget.

Styret for foretaket vedtar et eget årsbudsjett innenfor de rammene som kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt for foretaket, jf. kommuneloven § 9-8.

Daglig leder forestår den daglige ledelse av foretaket og er direkte underordnet styret. Daglig leder skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir, herunder påse at virksomheten drives innenfor gitte budsjetttrammer.

Fylkesrådmannen har fullmakt til å gi fylkeskommunale foretak midlertidige likviditetsoverføringer inntil to millioner kroner dersom det oppstår akutte likviditetsbehov i foretaket. Slik overføring skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes.

2.9.2 Budsjett og økonomiplan

For FKF gjelder forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak. I følge forskriftens § 3 skal foretakenes særbudsjett for året utformes i tråd med reglene i forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner.

Fylkestinget vedtar nettorammen for sine FKF-er i samsvar med foretakenes fremlagte særbudsjett. For å vise sammenhengen mellom fylkeskommunens og FKF-enes totale aktivitet mot hverandre må følgende arter i tillegg spesifiseres i egen oppstilling:

- 1380x - Kjøp fra foretak i egen fylkeskommune
- 1480x - Overføringer til foretak i egen fylkeskommune
- 1780x - Refusjon fra foretak i egen fylkeskommune
- 1880x - Overføringer fra foretak i egen fylkeskommune

Samme arter kan brukes i investeringsregnskapet, men da er første siffer 0. Budsjettbeløpet på artene skal være like i fylkeskommunens og FKF-enes budsjett.

Styret i foretaket fastsetter foretakets særbudsjett for året i henhold til fylkestingets vedtak om årsbudsjett.

Daglig leder skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for foretakets styre, og om nødvendig foreslå tiltak for å holde vedtatte budsjetttrammer. Foretakets styre skal gjennom budsjettåret legge frem rapporter for fylkestinget, jf. § 4 i forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak. Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av fylkestinget skal fylkesrådmannen være gitt anledning til å uttale seg om saken, jf. kommuneloven § 9- 16.

3. Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

3.1 Overordnede rammer

Reglementet er vedtatt av fylkestinget med hjemmel i kommuneloven § 14-2 og 14-13 (LOV 2018 06-22-83, i kraft fra 01.01.2020) samt gjeldende forskrift om kommuner og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning (FOR 2019-11-18 nr. 1520).

3.2 Formål

Reglementet gir en samlet oversikt over fullmakter og retningslinjer for fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig risikoprofil, vurdert ut fra fylkeskommunens risikobærende evne. Forvaltningen skal drives slik at fylkeskommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. Fylkeskommunen kan ikke pådra seg finansiell risiko ut over de rammer som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter som ikke er eksplisitt nevnt i dette reglementet.

Finans- og gjeldsforvaltningen i Vestfold og Telemark fylkeskommune omfatter forvaltning av likviditet til driftsformål og forvaltning av gjeld. Fylkeskommunen har ikke langsiktige plasseringer.

3.2.1 Likviditet

Fylkeskommunen skal til enhver tid ha likviditet til å dekke løpende forpliktelser.

Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko.

3.2.2 Gjeld

Gjeld omtalt i dette reglement omfatter fylkeskommunens langsiktige, rentebærende gjeld.

Låneporteføljen skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, der det tas hensyn til behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

Spredning av renteforfall og låneforfall skal redusere effektene av endringer i rentenivå og lånevilkår for fylkeskommunens driftsbudsjett.

Forvaltningen av gjeld skal også vurderes i forhold til fylkeskommunens renteinntekter og andre inntekter som samvarierer med rentenivået.

3.3 Virkeområde

Reglementet gjelder for Vestfold og Telemark fylkeskommune samt fylkeskommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9. I den grad slike virksomheter har en egen finans- og gjeldsforvaltning, skal denne utøves i tråd med dette reglementet.

Reglementet skal vedtas minst en gang i hver fylkestingsperiode.

Reglementet trer i kraft 01.01.2020.

3.4 Fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold

3.4.1 Fylkestinget

Fylkestinget skal gjennom fastsettelse av finansreglementet

- vedta retningslinjer og rammer for forvaltning av likviditet og gjeld i fylkeskommunen
- vedta prinsipper for måling av avkastning og prinsipper for opptak og refinansiering av gjeld
- ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko
- vedta rammer for rapportering som sikrer løpende oppfølging av resultatet av finansforvaltningen og påse at reglene for forvaltningen følges

3.4.2 Fylkesrådmannen

Fylkesrådmannen skal gjennom fastsatt finansreglement

- ivareta forvaltningen av fylkeskommunens gjeld og finansielle eiendeler i henhold til dette reglement og tildelte fullmakter fra fylkestinget
- fortløpende vurdere hvor egnet reglementets ulike rammer og begrensninger er, og hvorvidt de
- på en klar og tydelig måte sikrer at finansforvaltningen utøves forsvarlig med hensyn til de typer risiko fylkeskommunen er eksponert for
- påse at de personer som ivaretar finans- og gjeldsforvaltningen har tilstrekkelig kunnskap på området
- sørge for en betryggende internkontroll sett på bakgrunn av finansforvaltningens omfang, kompleksitet og risiko
- utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for finansforvaltningen som er i overensstemmelse med fylkeskommunens overordnede økonomibestemmelser
- inngå og avvikle avtaler med eksterne finansforvaltere
- inneha fullmakt til å undertegne nødvendige dokumenter i utøvelsen av finans- og gjeldsforvaltningen i henhold til dette reglement

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis fylkeskommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet) og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

3.5 Forvaltning av kortsiktig likviditet

Finansiell risiko ved forvaltning av likviditet oppstår i form av kredittrisiko, likviditetsrisiko og renterisiko.

Fylkesrådmannen gis fullmakt til å plassere fylkeskommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd og pengemarkedsfond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.

Fylkeskommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behovet for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Blir hovedbankforbindelsen nedgradert til under A- etter avtaleinngåelse, skal eventuelle tiltak vurderes. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet (kassakreditt).

Fylkeskommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker med forvaltningskapital som overstiger 5 milliarder kroner.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål utover hva som trengs til dekning av fylkeskommunens løpende forpliktelser de nærmeste tre måneder, kan plasseres i bank eller i pengemarkedsfond. Retningslinjene følger i det videre her.

Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn 100 millioner kroner

Plassering i pengemarkedsfond

Ledige midler kan plasseres i pengemarkedsfond, verdsatt i norske kroner, i samsvar med *Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for klassifisering av pengemarkedsfond*¹

Felles plasseringsbegrensninger

- Fylkeskommunens samlede innskudd i bank/kreditinstitusjon skal ikke overstige 1 prosent av institusjonens forvaltningskapital.
- Fylkeskommunens eierandel i et pengemarkedsfond skal ikke overstige 100 millioner kroner eller 10 prosent av fondets forvaltningskapital.
- Ved måling av avkastning utgjør rentevilkår etter bankavtale referanseavkastningen.

¹ Bransjestandard er sist revidert mai 2019 av verdipapirfondenes forening (VFF)

3.5.1 Konkurransetsetting

Ved bankinnskudd benyttes hovedbank så lenge banken anses som konkurransedyktig. Ved innhenting av pristilbud på plassering av kortsiktig likviditet skal det som hovedregel benyttes minst to tilbydere. En tilbyder kan unntaksvis benyttes. Ved bruk av en tilbyder skal det på annen måte dokumenteres at forretningen skjer til markedsvilkår.

3.5.2 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens pensjonsfond utland, skal være minimumsstandarden for fylkeskommunens etiske håndtering av finansforvaltningen. Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen.

Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at fylkeskommunen gjennom sine investeringer medvirker til

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer
- brudd på folkeretten
- at penger blir skjult i skatteparadiser

Av dette følger at Vestfold og Telemark fylkeskommune skal velge eksterne forvaltere som legger internasjonalt anerkjente etiske normer til grunn for sin forvaltning. Det betyr at fylkeskommunen skal forlange at eksterne forvaltere til enhver tid utelukker fra sitt investeringsunivers de samme selskapene som Statens pensjonsfond utland. Dersom det avdekkes at Vestfold og Telemark fylkeskommune har foretatt plasseringer som åpenbart bryter med de etiske prinsippene, skal fylkeskommunen, så snart det er praktisk mulig, selge seg ut av den aktuelle posisjonen.

3.6 Forvaltning av gjeldsporteføljen

Fylkestinget fattet vedtak om låneopptak i budsjettåret gjennom budsjettvedtaket.

Med utgangspunkt i fylkestingets vedtak skal fylkesrådmannen gjennomføre låneopptak jf. kommuneloven § 14-14, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av fylkeskommunens innlån etter de retningslinjer som fremgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommuneloven §§ 14-14 til 14-17.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

3.6.1 Finansieringskilder

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, og i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

3.6.2 Låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, fremdrift på investeringsprosjekt, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

Det skal foretas grønne låneopptak der kriteriene for dette er oppfylt. Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Lån kan tas opp som gjeldsbrevlån, sertifikatlån og obligasjonslån. Låneporteføljen må struktureres slik at avdragsbestemmelsene etter kommuneloven § 14-18 ivaretas.

3.6.3 Rentebinding og renterisiko

Andelen rentebinding i gjeldsporteføljen skal gjennomføres slik at fylkeskommunen totalt sett har en akseptabel renterisiko. Det innebærer at fylkeskommunens renteinntekter og rentekostnader må ses i sammenheng. Netto renteeksponert gjeld defineres som gjeld til investeringsformål fratrasket konsernlikviditet forrentet til kort flytende rente (størstedelen av bankinnskudd samt ev. pengemarkedsfond). Videre gjøres det fradrag for beregningsgrunnlaget i rentekompensasjonsordninger hvor inntekten følger kort, flytende rente. (I dag gjelder dette ordningen for skolebygg/svømmeanlegg og fylkesveg.)

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

- Minimum 1/3 og maksimum 2/3 av netto renteeksponert gjeld skal ha fast rente/ være rentesikret.
- Forfall på fastrenteavtaler og rentesikringsavtaler skal fordeles slik at fylkeskommunen får
- lavest mulig renterisiko.
- Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon/ vektet rentebindingstid) på renteeksponert gjeld skal til enhver tid være mellom 1 og 4 år.
- Maksimal løpetid på enhver fastrenteperiode/rentesikringsavtale er 10 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det, i tillegg til å ta opp fastrentelån, anledning til å ta i bruk følgende finansielle derivater/instrumenter:

- rentebytteavtaler (SWAP)
- fremtidige renteavtaler (FRA)

Følgende krav gjelder for bruk av finansielle derivater:

- Derivater kan bare anvendes på underliggende gjeld i balansen.
- Det skal etableres et register med oversikt over alle finansielle derivater. Registeret skal gi en oversikt over vilkår, løpetid og motpart for det enkelte instrument.
- Som motpart ved slike kontrakter skal det kun benyttes større finansinstitusjoner med bred dokumentert erfaring på dette området.

3.6.4 Refinansieringsrisiko

Ved bruk av sertifikat- og obligasjonslån vil hovedstolen forfalle i sin helhet. Det er derfor knyttet en refinansieringsrisiko til disse lånetypene.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av fylkeskommunens samlede gjeldsportefølje
- Det skal tilstrebes en spredt forfallsstruktur. Lån som skal refinansieres med hovedstolforfall inntil ett år frem i tid, skal maksimalt utgjøre 30 prosent av gjeldsporteføljen i en normalsituasjon.

3.6.5 Konkurrerende tilbud

Låneopptak og handel med finansielle instrumenter skal konkurranseutsettes. Det skal som hovedregel innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle tilbydere, og valg av tilbyder skal dokumenteres.

3.7 Rapportering og overvåkning av finansiell risiko

3.7.1 Formål

Formålet med rapporteringen er å holde fylkestinget løpende informert om alle relevante sider av finans- og gjeldsforvaltningen.

Forvaltning av kortsiktig likviditet og av gjeldsporteføljen skal rapporteres til fylkestinget i forbindelse med tertialrapportering. Etter årets slutt skal det legges frem en sak som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Dersom det skjer endringer i markedsutviklingen som gir vesentlige avvik i avkastning eller risiko i finansforvaltningen, skal det uten ugrunnet opphold rapporteres til fylkesutvalg og/eller fylkesting.

3.7.2 Fylkesrådmannens rapportering

Rapportering til fylkestinget skal inneholde tilstrekkelig informasjon til at fylkestinget kan følge opp sitt ansvar for forvaltningen av fylkeskommunens midler.

Rapporten skal inneholde følgende spesifisering av likviditet og gjeld med punkt som er listet opp nedenfor.

Likviditet

- Sammensetning av aktiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på ulike typer aktiva
- Avkastning, samlet og fordelt på ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering

- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i reglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

Gjeld

- Sammensetning av passiva
- Løpetid for passiva
- Verdi, samlet og fordelt på ulike typer lån
- Vesentlig markedsendring
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i reglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

Det skal til hver rapportering til fylkestinget gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsportefølje (med renterisiko) sett i sammenheng.
- En netto gjeldsbetraktning som viser fylkeskommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i norske kroner ved en 1 prosentandel generell endring i rentekurven.

3.8 Avvik og kvalitetssikring

3.8.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik lukkes så snart som mulig. Avviket og eventuell økonomisk konsekvens av avviket skal rapporteres til fylkestinget ved neste ordinære finansrapportering sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

3.8.2 Internkontroll og kvalitetssikring

Reglementet baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter. Fylkesrådmannen er ansvarlig for å etablere forsvarlig internkontroll og risikostyring av finansforvaltningen.

Fylkesrådmannen skal påse at uavhengig instans med kompetanse om finansforvaltning vurderer om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finans- og gjeldsforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Fylkesrådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet og før fylkestinget vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

4. Reglement for anskaffelser

4.1 Overordnede rammer

Følgende rammer gjelder for alle anskaffelser:

- Lov om offentlige anskaffelser
- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Forsyningsforskriften
- Konesjonskontraktforskriften
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter
- Forskrift om plikt til bruk av lærlinger i offentlige kontrakter
- Forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser
- Forskrift om energi- og miljøkrav ved anskaffelse av kjøretøy til veitransport
- Forskrift om fastsettelse av tvangsmulkt i medhold av lov om offentlige anskaffelser
- Forskrift om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 6 om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkter
- Offentleglova
- Forvaltningsloven
- Kommuneloven
- Anskaffelsesstrategi Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Seriositetsbestemmelser² knyttet til bygge- og anleggsprosjekter hvor fylkeskommunen er byggherre
- Etske retningslinjer for ansatte i Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Bruk av eHandel i Vestfold og Telemark Fylkeskommune

4.2 Formål

Reglementet skal bidra til økonomisk effektive anskaffelser, innovative løsninger, økt samfunnsansvar og ivaretagelse av regelverk, og skal ha en høy etisk standard.

Med økonomisk effektive anskaffelser menes standardisering av prosesser, bedre styringsinformasjon, bedre oppfølging, riktige priser, lave levetidskostnader og tilfredse brukere.

Med innovative løsninger menes å stimulere til produkt- og leverandørutvikling gjennom dialog og samarbeid med leverandører og andre aktører.

Med samfunnsansvar menes å forebygge svart arbeid og sosial dumping, samt å legge til rette for universell utforming og miljøvennlige anskaffelser og en høy etisk standard.

² Fellesnemnda vedtok i sak 32/19 å utrede seriositetsbestemmelser for Vestfold og Telemark fylkeskommune som er en ytterligere innstramming enn gjeldende regelverk

4.3 Virkeområde

Dette reglementet gjelder for Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt fylkeskommunale foretak.

Reglementet gjelder for alle anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider for eller på vegne av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Reglementet er et supplement til anskaffelsesregelverket som er gitt gjennom lov og forskrifter, og fylkeskommunens anskaffelsesstrategi.

Reglementet trer i kraft 01.01.2020.

4.4 Fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold

Fylkestinget har delegert fullmakt til å pådra utgifter i drifts- og investeringsregnskapet. Det er nærmere regulert i reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker.

4.4.1 Fylkestinget

Fylkestinget skal vedta retningslinjer og rammer for anskaffelser i fylkeskommunen som omfatter beskrivelse av fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold.

4.4.2 Fylkesrådmannen

Fylkesrådmannen skal ivareta forvaltningen av fylkeskommunen, som omfatter beskrivelse av fullmakter, delegasjon og ansvarsforhold.

Fylkesrådmannen har ansvar for å avklare organisering, ansvarslinjer og kontrollmekanismer for anskaffelsesarbeidet.

4.5 Grunnleggende prinsipper

De grunnleggende prinsippene er nedfelt i anskaffelsesloven § 4. Bestemmelsen fastsetter at oppdragsgiveren skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

De grunnleggende prinsippene gjelder for alle anskaffelser over 0,1 millioner kroner ekskl. mva. der lov om offentlige anskaffelser kommer til anvendelse, jf. anskaffelsesloven § 2. Dette omfatter alle anskaffelser som skal gjennomføres etter anskaffelsesforskriften.

Ved anskaffelser under 0,1 millioner kroner ekskl. mva. bør det også ses hen til og opptre i henhold til de grunnleggende prinsippene.

4.5.1 Terskelverdier

Terskelverdier er beløpsgrenser som angir hvilken del av anskaffelsesregelverket som kommer til anvendelse.

For anskaffelser under nasjonal terskelverdi, skal lokalt/regionalt næringsliv prioriteres.

Anskaffelser under 0,1 millioner kroner

Anskaffelser med en anslått verdi under 0,1 millioner kroner ekskl. mva. er unntatt fra anskaffelsesregelverket, jf. anskaffelsesloven § 2. Ved slike anskaffelser er det likevel viktig at fylkeskommunen opptre ansvarlig. Det skal legges til rette for at anskaffelser gjennomføres på en hensiktsmessig måte, og sikre konkurranse og effektiv ressursutnyttelse.

Del I - alminnelige bestemmelser som gjelder alle anskaffelser

Forskriftens del I inneholder alminnelige bestemmelser som gjelder alle anskaffelser som er underlagt forskriften, med en anslått verdi som er lik eller overstiger 0,1 millioner kroner ekskl. mva. For anskaffelser med en anslått verdi som er under nasjonal terskelverdi på 1,3 millioner kroner ekskl. mva. gjelder kun del I. For anskaffelser av helse- og sosialtjenester med en anslått verdi som er under EØS- terskelverdien på 6,95 millioner kroner ekskl. mva. gjelder også kun del I.

Del II - anskaffelser mellom nasjonal terskelverdi og EØS-terskelverdi

Forskriften del II gjelder for kontrakter med en anslått verdi på minst 1,3 millioner kroner ekskl. mva., men som ikke overstiger EØS-terskelverdiene. Det er noen unntak fra denne regelen.

Del III - anskaffelser over EØS-terskelverdiene

Forskriften del III gjelder for kontrakter med en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdiene. Terskelverdi for vare- og tjenestekontrakter er 2 millioner kroner eks mva. Terskelverdi for bygge- og anleggskontrakter er 51 millioner kroner eks mva.

Del IV

Gjelder for anskaffelser av helse- og sosialtjenester.

Del V

Gjelder for plan- og designkonkurranser.

4.5.2 Rammeavtaler

Der fylkeskommunen har inngått rammeavtaler skal disse benyttes.

Ved regelmessige anskaffelser, skal det vurderes om det er hensiktsmessig å etablere en rammeavtale for varene/tjenestene.

4.5.3 Elektronisk gjennomføring av anskaffelser

Forskriften om offentlige anskaffelser har krav til bruk av elektronisk kommunikasjon i gjennomføringen av offentlige anskaffelser. Alle anskaffelser etter forskriftens del II og del III skal gjennomføres i fylkeskommunens elektroniske konkurransegjennomføringsverktøy.

Alle anskaffelser av varer og tjenester skal gjøres i fylkeskommunens eHandelssystem. Dette gjelder på områder der eHandelssystemet har funksjonalitet for dette.

4.5.4 Innovasjon

Lov om offentlige anskaffelser legger til rette for økt dialog og samspill med leverandører i forbindelse med innovative anskaffelser.

Innkjøp skal brukes for å stimulere til produkt- og leverandørutvikling gjennom samspill/dialog mellom det offentlige og leverandører, og er således et verktøy for innovasjon og omstilling. Ved å legge større vekt på innovative anskaffelser skal fylkeskommunen finne smarte og bærekraftige løsninger. Ved større anskaffelser skal det vurderes hvordan behovet best kan dekkes og hvorvidt det kan tilbys alternative løsninger som åpner for bruk av nye metoder, modeller eller teknologi.

4.5.5 Samfunnsansvar

Fylkeskommunen skal ta aktivt samfunnsansvar gjennom å etterspørre varer og tjenester som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder. Anskaffelser skal følge lovpålagte krav til miljø, universell utforming, lærlingordning, etisk handel, sosiale hensyn, og lønns- og arbeidsvilkår. Klima- og energihensyn skal være overordnet premiss i all planlegging, og miljøhensyn og livssyklus kostnader skal vurderes ut fra hva som gir lavest miljøbelastning.

Lovpålagte krav og politiske vedtak knyttet til samfunnsansvar, skal implementeres gjennom tydelige krav i kontraktene og gjennom dialog og samarbeid med leverandørene.

5. Reglement for investeringer

5.1 Overordnede rammer

Reglementet er vedtatt av fylkestinget med hjemmel i kommuneloven og lov om offentlige anskaffelser og i tråd med veileder om budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet, utgitt av KRD³ oktober 2011. Reglementet gjelder for folkevalgte organer, administrasjonen og fylkeskommunale foretak.

5.2 Formål

Reglementet har som formål å sikre at fylkeskommunen har forsvarlig økonomiforvaltning og ivaretar sine økonomiske plikter i investeringsprosjekter og som byggherre i byggeprosjekter. Reglementet skal sikre forsvarlig styring og kontroll, samt avklare ansvar og fullmakter. I tillegg skal reglementet sikre politisk forankring for beslutninger i investeringsprosjektenes ulike faser.

5.3 Virkeområde

Investeringsreglementet gjelder for alle investeringer i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Reglementet gjelder investeringer i varige driftsmidler, aksjer, andeler og innskudd i ulike organiserte samarbeidsforetak m.m. Reglementet trer i kraft 01.01.2020.

Med varige driftsmidler menes fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner mv. som forventes brukt over flere år. Reglementet gjelder også utgifter til påkostning. Som påkostning regnes tiltak som fører eiendelen til en høyere standard eller til en annen funksjonalitet eller endret bruksområde enn den har vært i tidligere. Når en utgift klassifiseres som påkostning, skal det derfor vurderes om utgiften bidrar til å øke eiendelens økonomiske levetid i forhold til det som ble lagt til grunn ved anskaffelsen og/eller bidrar til å øke eiendelens kapasitet og funksjonalitet, jf. kommunal regnskapsstandard (KRS)⁴ nr. 4 Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

³ KRD (Kommunal- og regionaldepartementet) i 2011 har senere skiftet navn til Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD).

⁴ I henhold til kommuneloven § 14-6 regnskapet føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk, som er definert i kommunal regnskapsstandard (KRS).

5.4 Investeringsramme

5.4.1 Politisk vedtak er hjemmel for investering

Alle investeringer skal vedtas av fylkestinget, jf. reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker. Fylkestinget vedtar økonomiske rammer til sektorene til nærmere angitt formål eller til konkrete prosjekter.

Følgende gjelder for vedtatt investeringsramme:

- Investeringsrammen er brutto utgift inkl. mva. for hele prosjektets levetid.
- Rammen skal inkludere marginer basert på et realistisk anslag, herunder utgifter til forprosjektering der dette er påkrevd.
- Total investeringsramme skal være inklusiv prisstigning.
- Budsjettet skal være fordelt på år i samsvar med forventet fremdrift.

Dette reglementet skiller mellom investeringsramme for tre kategorier investeringer:

1. Investeringsramme til utstyr og maskiner som tildeles for ett år;
2. Investeringsramme til et formål gitt for en periode på fire år. En slik ramme tildeles en sektor med krav om at tiltak oppfyller et gitt formål, f.eks. universell utforming av bygg;
3. Investeringsramme for konkrete prosjekter. Det er ulike krav til politiske vedtak for prosjekter med investeringsramme over og under EØS-terskelverdi for bygge- og anleggsanskaffelser.

EØS-terskelverdi for bygg- og anleggsanskaffelser er per april 2018 på 51 millioner kroner.

5.5 Fullmakter

5.5.1 Investeringsramme gir fullmakt

Fylkesrådmannen har fullmakt til å investere innenfor de rammer som er vedtatt i budsjettet, jf. reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker (budsjettreglementet). Fylkesrådmannen kan delegere fullmakt til en sektor til å prioritere tiltak innenfor en gitt ramme.

5.5.2 Investeringsrammer til utstyr, maskiner eller et formål

Investeringsrammer for utstyr og maskiner til skoler og tannklinikker blir gitt som en *årlig ramme*.

Investeringsramme for formål innenfor bygg og fylkesveg kan gis som en fireårig ramme der det er hensiktsmessig. Ofte vil det være behov for mer omfattende planlegging og prioritering for å sette i gang investeringstiltak som ikke får tildelt egen prosjektramme av fylkestinget. Fylkesrådmann har fullmakt til å prioritere tiltak innenfor fireårsrammen, men må holde seg innenfor vedtatt årsbudsjett for det enkelte formål. Eksempler på slike formål kan være (listen er ikke uttømmende)

- universell utforming bygg

- oppgradering teknisk anlegg og brannanlegg i bygg
- trafiksikkerhetstiltak fylkesveg
- gang- og sykkelveger

Særskilt for fylkesvei

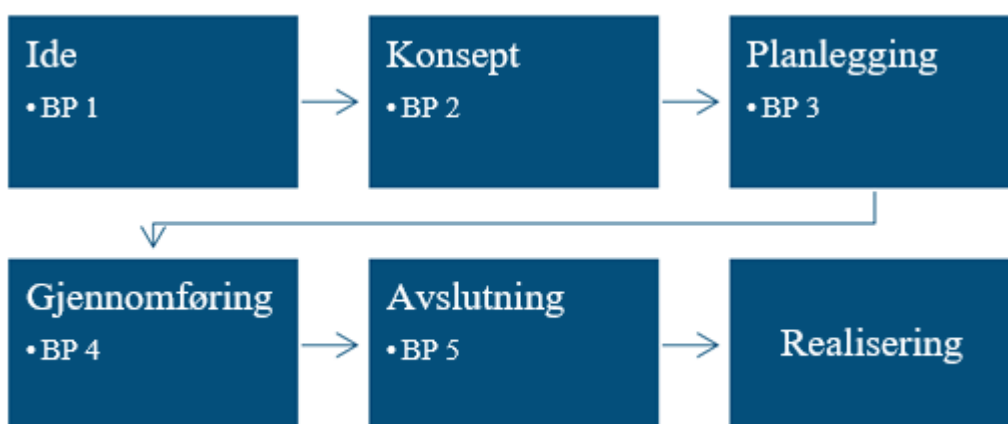
Fylkesrådmannen har innenfor vedtatte budsjettrammer fullmakt til omdisponeringer og tilpasninger innen vedtatt investeringsportefølje der dette bidrar til raskere gjennomføring av vedtatte prosjekter. Hovedutvalget orienteres om eventuelle tilpasninger og omdisponeringer i påfølgende møte i hovedutvalget

5.5.3 Investeringsramme og beslutningspunkt for byggprosjekter

Før en investering kan realiseres kreves vedtak av fylkestinget. I tillegg til å vedta prosjektenes investeringsramme skal fylkestinget gi sin godkjenning når prosjekter går fra planleggingsfase til gjennomføringsfase. Her er en nærmere forklaring på hvilke beslutningspunkt som skal til politisk behandling i et byggeprosjekt.

Krav til beslutningspunkt i dette kapittelet gjelder konkrete byggeprosjekter. Prosjektenes størrelse og kompleksitet vil avgjøre hvor omfattende utredning som må til før gjennomføringsfasen kan starte. Fylkesrådmann utarbeider egne retningslinjer for saksutredning for prosjekter med investeringsramme over 51 millioner kroner. Faser og beslutningspunkt i investeringsprosjekter for bygg er illustrert i neste figur. Beslutningspunkt (BP) som skal vedtas av fylkestinget er:

- BP 2: Byggeprosjektet må få en investeringsramme i investeringsstrategi og budsjett og økonomiplan før planleggingsfasen kan starte.
- BP 3: Skisse-/forprosjekt godkjennes av fylkestinget etter at anbudskonkurranse er gjennomført og før neste fase starter. For prosjekter under 44 millioner kroner vil skisse- og forprosjekt være mindre omfattende og planleggingsfasen kan tilpasses prosjektets kompleksitet. Vedtak i BP 3 kan gi en ny investeringsramme, da med mindre grad av usikkerhet.
- BP 5: Fylkesrådmannen legger frem sluttrapport med sluttregnskap når prosjektet avsluttes.

I konseptfasen utarbeider fylkesrådmannen behovsbeskrivelse, gevinstrealiseringsplan, konseptvalg og fremdriftsplan for planleggingsfasen. Forventede økonomiske konsekvenser innarbeides i

investeringsstrategi og budsjett og økonomiplan. Fylkestinget vedtar budsjettet i beslutningspunkt 2.

I planleggingsfasen utarbeider fylkesrådmann skisseprosjekt/ forprosjekt og gjennomfører anbudskonkurranse, som er grunnlag for beslutning om å gå videre til gjennomføring. Fylkestinget vedtar i beslutningspunkt 3 hvorvidt prosjektet kan starte gjennomføringen og gir ev. ny investeringsramme.

I avslutningsfasen utarbeider fylkesrådmann en sluttrapport som går til fylkestinget. Sluttrapporten skal inneholde sluttregnskap som viser mer- eller mindreforbruk i forhold til vedtatt totalramme for prosjektet. I tillegg innarbeides en gevinstrealiseringsplan i budsjett og økonomiplan. Fylkestinget vedtar sluttrapporten som avslutning på prosjektet i beslutningspunkt 5.

5.5.4 Investeringsramme og beslutningspunkt for fylkesvegprosjekter

Investeringer i fylkesveg følger dette reglementet så langt det passer.

Fylkesrådmannen har innenfor vedtatte budsjetttrammer fullmakt til omdisponeringer og tilpasninger innen vedtatt investeringsportefølje der dette bidrar til raskere gjennomføring av vedtatte prosjekter. Hovedutvalget orienteres om eventuelle tilpasninger og omdisponeringer i påfølgende møte i hovedutvalget.

Egne regler for fylkesveginvesteringer må utarbeides når ny organisasjon er etablert i den nye fylkeskommunen.

5.5.5 Overføring mellom drifts- og investeringsbudsjettet

Fylkesrådmannen har fullmakt til å overføre midler fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet i den hensikt å finansiere mindre utstyrsanskaffelser som i henhold til god kommunal regnskapsskikk skal føres i investeringsregnskapet. Fullmakten begrenses til det beløp som er angitt i reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker.

Vedtak om overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet som er vedtatt av andre enn fylkestinget selv skal være vedtatt før årsskiftet, jf. kommentarer til årsregnskap og årsberetning § 9. I reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker er fullmakten til å overføre midler fra driftsregnskapet til investering delegert fra fylkestinget til hovedutvalget. Bruk av denne delegeringsfullmakten skal legges frem til orientering ved tertialrapporteringen eller i årsoppgjørssaken.

5.5.6 Salg av eiendom

Fylkesrådmannen har også fullmakt til å godkjenne salg av eiendom/tomter av ikke-prinsipiell betydning, jf. reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet i økonomisaker.

5.6 Krav til budsjett og økonomirapportering

Dette punktet angir krav til årsbudsjett og økonomirapportering for investeringer. Alle investeringer skal vedtas som en del av årsbudsjettvedtaket i desember. Eventuelle endringer i løpende prosjekter gjøres ved tertialrapporteringene. Før en investering kan starte må finansieringen være i orden.

5.6.1 Generelle krav til investeringsbudsjettet

- Konsekvenser for driftsbudsjettet inklusiv fremtidige forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsutgifter (livsløpskostnader) skal omtales for store⁵ investeringsprosjekter.
- Forventet tidspunkt for ferdigstillelse skal være oppgitt.
- Budsjett for hvert år i økonomiplanperioden skal være realistisk i forhold til prosjektenes fremdrift.
- Gaver eller tilskudd kan ikke brukes til å øke investeringsrammen uten fylkestingets
- godkjenning. Den prosjektansvarlige må sørge for at alle eventuelle tilskuddsordninger blir benyttet og søkt om.
- Øremerkede tilskudd kan gå til å øke investeringsrammen uten fylkestingets godkjenning.
- Eksempelvis gjelder dette statlige tilskudd til konkrete formål.
- Før tiltak og anskaffelser tas inn i investeringsbudsjettet skal skillet mellom drift og investering vurderes opp mot reglene i KRS nr. 4.

5.6.2 Oppfølging og rapportering

Det skal rapporteres på det nivå som fylkestinget har tildelt økonomiske rammer ved tertialrapporteringer og i årsregnskapet. Rapporteringen skal vise

- årsbudsjett
- prognose innenfor året
- prosjektramme
- prognose for hele prosjektet totalt (årsuavhengig prosjektramme)

Eventuelle mer- eller mindreforbruk skal forklares. Der det er avvik fra årsbudsjett og/eller prosjektrammer skal løsning foreslås og legges frem i økonomirapporten.

Fylkesrådmannen har til enhver tid fullmakt til å stoppe investeringsprosjekter dersom det oppstår vesentlige økonomiske avvik, frem til sak legges frem for fylkestinget.

5.6.3 Prosjektrekskap

Det er en forutsetning at investeringer har en vedtatt investeringsramme før det føres noe i investeringsregnskapet. Det skal utarbeides prosjektrekskap for alle investeringsprosjekter. Prosjektrekskapet skal vise hva som er opprinnelig bevilgning, og eventuelt hva som er tilleggsbevilget.

⁵ Med store prosjekter menes dem med ramme over EØS-terskelverdi (51 millioner kroner).

5.6.4 Sluttregnskap

Det skal utarbeides eget sluttregnskap for alle investeringsprosjekter over 51 millioner kroner⁶. For mindre investeringsprosjekter avlegges sluttregnskap samlet ved nærmeste årsoppgjør.

Sluttregnskap legges frem for fylkestinget senest ett år etter at overtakelsesforretning har funnet sted, eller når ansvar og risiko er overført.

Sluttregnskapet skal vise hva som er opprinnelig bevilgning, hvilke endringer som er gjort i prosjektrammen og hvordan investeringen er finansiert. Finansiering av merforbruk og disponering av mindreforbruk gjøres av fylkestinget i forbindelse med sak om årsregnskap for året prosjektet har avlevert sluttregnskap eller i en økonomirapport i året.

5.6.5 Eventuelle senere garantiutgifter

Dersom det påløper utgifter i garantiperioden skal disse bokføres på et nytt prosjektnummer, men aktiveres sammen med hovedprosjektet i balansen. Finansieringen av slike utgifter må tas opp i sak til fylkestinget.

5.7 Investering på vegne av fylkeskommunen

5.7.1 Forskuttering på vegne av fylkeskommunen

Dette punktet i reglementet skal regulere tilfeller der fylkeskommunen mottar forespørsel fra kommuner eller private om investering på fylkeskommunal grunn. Bakgrunn for forskuttering kan være at kommuner ønsker raskere gjennomføring av konkrete investeringstiltak enn opprinnelig plan.

⁶ Beløpsgrensen følger EØS terskelverdi for bygge- og anleggsanskaffelser.

Følgende prinsipper for inngåelse av forskutteringsavtaler gjelder:

- Forskutteringsavtaler kan inngås når tiltaket er særlig viktig for trafiksikkerhet og/eller fremkommelighet.
- Tiltaket skal være i tråd med fylkeskommunens overordnede målsettinger, herunder mål gitt i areal- og transportplaner.
- Prosjektet må være fullfinansiert.
- Kommunen dekker 100 prosent av kostnadsoverskridelser på inntil 10 prosent av prosjektrammen, og 50 prosent av eventuelle ytterligere overskridelser. Fylkeskommunen dekker det resterende.
- Forskuttering kan ikke overstige 50 millioner kroner for et enkelt prosjekt.
- Samlet økonomisk binding knyttet til forskutteringsavtaler på fylkesveger skal ikke overstige 80 millioner kroner. Tilbakebetalingsforpliktelser skal ikke overstige 20 millioner kroner per år.
- Forskutteringer skal tilbakebetales tidligst 4 år etter avtale inngåelse.
- Forskutteringsbeløp refunderes uten kompensasjon for prisøkning og renter på eventuelle lån i forskutteringsperioden.

5.7.2 Merverdikompensasjon til private eller offentlige utbyggere

En utbygger blir i enkelte tilfeller pålagt å utbedre fylkeskommunal veg/vegkryss på grunn av egne utbygginger. I slike tilfeller overtar fylkeskommunen veginvesteringen for kroner null.

Dersom utbyggeren ikke har rett til fradrag for inngående merverdiavgift, kan fylkeskommunen benytte sin rett til mva.-kompensasjon ved overtakelsen. Slik overføring av rettighet er hjemlet i justeringsreglene i merverdiavgiftsloven. Rett til kompensasjon for merverdiavgift fordrer særskilte avtaler mellom utbygger og fylkeskommune. Etter loven kan fylkeskommunen velge mellom to modeller som innebærer at utbygger kun dekker nettokostnadene for offentlig infrastruktur:

- Anleggsbidragsmodellen
- Justeringsmodellen

I saker som gjelder merverdikompensasjon til andre utbyggere benytter Vestfold og Telemark fylkeskommune som hovedregel justeringsmodellen.

Justeringsmodellen benyttes der utbyggeren ikke er fylkeskommunen, og utbyggeren sørger for utbedring av infrastrukturen. I denne modellen inngår utbyggeren avtale med entreprenøren og fører investeringen i sitt eget regnskap.

Justeringsmodellen fungerer som følger:

- Utbyggeren koster utbyggingen av fylkeskommunal veg/utkjøring og vegkryss og overfører ferdig utbygd infrastruktur til fylkeskommunen. Utbyggeren får ikke fradrag for inngående merverdiavgift.
- Fylkeskommunen får iht. justeringsreglene hhv. fradrag for inngående merverdiavgift og momskompensasjon med 1/10 hvert år i 10 år etter overtakelsen. Forutsetningen er at reglene om overdragelse av justeringsrett anvendes.
- Av den årlige justeringsinntekten fylkeskommunen får, betales en avtalt andel til utbyggeren.

Anleggsbidragsmodellen innebærer at fylkeskommunen selv står som byggherre. Fylkeskommunen inngår avtaler med utførende entreprenører. Entreprenørene fakturerer direkte til

fylkeskommunen, som blir eier av anlegget og har drifts- og vedlikeholdsansvaret. Utbyggeren forplikter seg til å dekke fylkeskommunens kostnader knyttet til oppføringen av anlegget.

6. Reglement for attestasjon og anvisning

6.1 Overordnede rammer

Reglementet er vedtatt av fylkestinget med hjemmel i kommuneloven § 13-1, § 14-1 og § 14-5.

6.2 Formål

Formålet med reglementet er å ha en effektiv rutine for intern kontroll av fylkeskommunens utbetalinger.

Det skal foreligge både attestasjon og anvisning før utbetaling skjer. Reglementet skal klargjøre hvilket ansvar som følger ved tildelt myndighet for attestasjon og anvisning i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

6.3 Virkeområde

Reglementet gjelder for folkevalgte organer, administrasjonen og fylkeskommunale foretak.

Reglementet trer i kraft 01.01.2020.

6.4 Attestasjon

Det er fylkesrådmannens ansvar at det finnes et system for å delegere attestasjonsfullmakt internt i organisasjonen. Systemet skal til enhver tid være a jour.

6.4.1 Hvem kan attestere?

Attestasjon skal utføres av en som har nødvendig grunnlag og kunnskap for å kontrollere at bilaget er i samsvar med de underliggende forhold. Når det gjelder kjøp av varer og tjenester vil det normalt være slik at den som har ansvar for bestilling også attesterer.

Lederen skal sørge for å ha minst to personer med attestasjonsfullmakt i sin virksomhet, og skal til enhver tid ha en oppdatert oversikt over hvem som er gitt denne fullmakten.

6.4.2 Hva innebærer attestasjon?

Den som attesterer et krav går god for

- at kravet gjelder utgifter som rettmessig skal belastes Vestfold og Telemark fylkeskommune
- at varen eller tjenesten som er mottatt er i samsvar med bestilling eller avtale
- at kravet er fremsatt av rett fordringshaver, og med de priser og rabatter som er avtalt
- at fakturaen inneholder opplysninger som viser hva anskaffelsen gjelder, eventuelt med referanse til hvor slik dokumentasjon finnes, og opplysninger for riktig betaling, registrering og kontroll
- at lønnsberegningen er som avtalt, til korrekt person, rett beløp og rett kontering
- at utbetaling av tilskudd er i overensstemmelse med vedtak, og at tilskuddsmottaker har sendt inn eventuell dokumentasjon og/eller akseptert vilkår for tilskuddet
- at utbetaling som følger av tilbakebetaling skjer på korrekt grunnlag
- at kravet ikke strider mot lov eller forskrift

Den som attesterer skal kontrollere at de formelle kravene til en faktura er oppfylt iht. bokføringsforskriften § 5-1-1. Attestanten skal også kontrollere kontering (ev. påføre konteringsinformasjon), herunder at beløpet belastes rett ansvar, KOSTRA-art, funksjon og ev. prosjekt, og kontrollere at det er påført korrekt merverdiavgiftskode (mva-kode). Mva-kode avgjør størrelsen på prosentsatsen som man krever kompensasjon for.

For lønnsutbetalinger skal det sjekkes at den lønn som bes utbetalt faktisk er riktig, og attestanten går god for at vedkommende har vært på jobb. Attestanten skal også påse at riktig kontering benyttes for utbetalingen.

Ved usikkerhet omkring noen av punktene over må det bringes klarhet i forholdet før attestasjon foretas. Ved unormale krav skal bekreftelse på kravets berettigelse alltid sjekkes med noen andre enn den som skal anwise, fortrinnsvis anvisers nærmeste leder.

Når vare/tjeneste ikke er mottatt ved tidspunkt for attestasjon skal det foreligge bankgaranti eller annen tilfredsstillende sikkerhet fra leverandør.

6.4.3 Utbetaling til attestasjonsansvarlig eller dennes nærstående

Når utbetaling skal skje til den som er tillagt attestasjonsmyndighet eller dennes nærstående, skal attestasjonen utføres av en annen som har myndigheten.

6.5 Anvisning

Det er fylkesrådmannens ansvar at det finnes et system for å delegere anvisningsmyndighet internt i organisasjonen. Systemet skal til enhver tid være a jour.

Fylkesordføreren anviser fylkesrådmannens regninger.

6.5.1 Hvem kan anvise?

Anvisningsmyndighet på fylkeskommunens vegne tilligger fylkesrådmannen, som har delegert denne myndigheten videre til den som er budsjettansvarlig (se reglement for delegering av disponeringsfullmakt og myndighet økonomisaker).

Lederen for en budsjettansvarlig vil alltid kunne være reserve anviser for det aktuelle budsjettområdet.

6.5.2 Hva innebærer anvisning?

Den som anviser et krav går god for

- at det er budsjettdekning innenfor anvisers budsjettområde
- at disponeringen av budsjettmidlene er formelt, reelt og økonomisk i orden, jf. lov, forskrift og gjeldende økonomireglement for Vestfold og Telemark fylkeskommune
- at attestasjon og kontroll er foretatt av personer som er tillagt denne oppgaven og har nødvendig fullmakt

6.5.3 Utbetaling til anviser eller dennes nærstående

Når utbetaling skal skje til den som er tillagt anvisningsmyndighet eller dennes nærstående, skal anvisning utføres av en overordnet. I spesielle tilfeller kan fylkesrådmannen bestemme at en sideordnet skal foreta anvisning.

6.6 Generelle krav til attestasjon og anvisningsmyndighet

6.6.1 Myndighet til både attestasjon og anvisning

Alle som har anvisningsmyndighet innehar samtidig attestasjonsrett, men kan ikke både attestere og anvise på samme ansvar.

6.6.2 Når kan stedfortreder attestere og anvise?

Anviser og attesterer kan ha stedfortreder i fraværperioder, f.eks. ved ferie og sykdom. Stedfortreder attesterer/anviser normalt bare når fraværperioden er mer enn en uke. Ved kortere fravær skal stedfortreder bare attestere/anvise dersom dette er helt nødvendig for å unngå ekstra utgifter.

Nærmeste overordnede alltid vil kunne tre inn i anvisers sted.

6.6.3 Opphør av attestasjons- og anvisningsmyndighet

Økonomiseksjonen skal straks ha melding når attestasjons- eller anvisningsmyndighet opphører, for eksempel ved opphør av tjenesteforhold, endringer o.l.

Ved utøvelse av attestasjon og anvisningsmyndighet som ikke følger overnevnte punkter eller øvrig vedtatt internkontroll skal dette rapporteres til vedkommende leder.

6.6.4 Tidspunkt for attestasjon og anvisning

Attestasjon og anvisning av utbetalinger fra Vestfold og Telemark fylkeskommune skal gjøres fortløpende for å sikre at regnskapet til enhver tid er a jour.

7. Reglement for årsavslutning

Reglement blir lagt frem for politisk behandling i 2020, og tas i bruk første gang i 2021 når regnskap for 2020 blir behandlet.

8. Reglement for resultatvurdering

8.1 Overordnede rammer

Reglementet er vedtatt av fylkestinget med hjemmel i kommunelovens § 14-6, om årsregnskap og bokføring.

8.2 Formål

Dette reglementet regulerer avsetning av mindreforbruk til senere år og inndekking av merforbruk.

8.3 Virkeområde

Reglementet gjelder for fylkeskommunes sektorer.

Reglementet gjelder for resultatvurderingen 2020 som fremlegges for fylkestinget våren 2021.

8.4 Resultatoverføring

Fylkesrådmannen legger frem sak om resultatvurdering for politisk behandling. Saken skal vise økonomisk årsresultat for den enkelte sektor, samt forslag til inndekking og/eller avsetning av mer- og/eller mindreforbruk. Saken behandles av fylkestinget samtidig med årsregnskapssaken.

Fylkeskommunen benytter rammestyring som prinsipp. Med budsjetttramme menes vedtatte budsjetterte netto driftsutgifter. Netto driftsutgifter er brutto driftsutgifter fratrukket brutto driftsinntekter.

Sektorene får overført mer- og mindreforbruk fra foregående år og ved at påfølgende års budsjett justeres tilsvarende overført mer- eller mindreforbruk. Overføring av mindreforbruk forutsetter at fylkeskommunen har et disposisjonsfond over 2 prosent av beregnet utfra frie inntekter (skatt og rammetilskudd).

8.5 Utmåling – kriterier

For å legge til rette for forutsigbarhet og god økonomistyring er utgangspunktet at sektorene får med seg mer- og mindreforbruk i sin helhet. Fylkesrådmannen skal vurdere om det foreligger særskilte forhold som gjør at sektorens mer- og mindreforbruk skal justeres før saken legges frem. Fylkesrådmannen gjør en samlet vurdering av mer- eller mindreforbruk i alle sektorene og vurderer

om særskilte forhold medfører at spesielle forhold tilsier at dette skal holdes utenfor overført mer- eller mindreforbruk.

Definisjoner og forkortelser

8.6 Definisjoner

Definisjoner og forklaringer til begreper er samlet i dette kapittelet for å sikre gjennomgående begrepsbruk og lik forståelse.

Administrativ budsjettjustering

En budsjettjustering er en omfordeling av budsjettmidler innenfor et rammeområde. Fylkesrådmannen og den han/hun delegerer slik myndighet til, kan omdisponere midler innenfor et rammeområde.

Aktiva og passiva

Aktiva er eiendeler, passiva er gjeld og egenkapital.

Finansielle aktiva er de eiendeler som er omtalt i dette reglement, bankinnskudd og øvrige plasseringer. Finansielle passiva er de gjeldsposter/ ulike gjeldstyper som er omtalt.

Aktivering av eiendeler

Investeringer aktiveres som eiendel i balansen med brutto utgift inklusiv merverdiavgift. Unntatt er finansiell leasing. Aktivering betyr at verdien av eiendelen føres inn i balanseregnskapet og er dermed gjenstand for avskrivning senere år.

Anskaffelse

Et kjøp eller en forpliktelse om kjøp av varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeider.

Anskaffelsesstrategi

Anskaffelsesstrategi viser virksomhetens overordnede veivalg og satsinger for anskaffelser. Den prioriterer endringer virksomheten skal gjennomføre for å nå sine overordnede og langsiktige mål.

Anvisning

Anvisningsmyndighet er fullmakt til å godkjenne at en utgift kan belastes det angitte budsjettet, herunder at de underliggende prosedyrer er fulgt, og at det er budsjettmessig dekning for utgiften. Anvisning utløser betaling.

Attestasjon

Attestasjonsmyndighet er en myndighet til å bekrefte at en anskaffelse eller en utgift er rettmessig, og utføres i aktuelt økonomisystem (regnskaps-, faktura- eller lønssystem). Attestasjon er en kvalitetssikring av utgift før den sendes videre til anviser for utbetaling.

Budsjettansvarlig

En budsjettansvarlig er den som har fått delegert budsjettansvar innenfor et bestemt område. I driftsbudsjettet er det direktør i rådmannens ledergruppe som er budsjettansvarlig for sin sektor. Direktørene kan delegere budsjettansvar til ledere på lavere nivå. Budsjettansvarlig har ansvar for det økonomiske resultat for et avgrenset område.

Budsjettendring drift

Budsjettendringer er endringer i budsjettert nettoramme på et område.

Budsjettramme drift

En budsjettramme er det samlede driftsbudsjettet for et område. I Vestfold og Telemark fylkeskommune vedtas budsjettet på sektorer og budsjettområder. Det er de budsjetterte utgifter fratrasket de budsjetterte inntekter som utgjør den økonomiske rammen (nettoramme). Se utdypende forklaring under rammebudsjettering.

Delegering

Delegering vil si å overføre avgjørelsesmyndighet fra seg selv til andre. Den som delegerer myndighet kan når som helst ta tilbake den myndighet som er delegert. Delegering av myndighet innebærer ikke at den som delegerer, gir fra seg ansvaret på vedkommende område.

All delegert myndighet skal utøves i samsvar med lover, forskrifter og ellers innenfor budsjettrammer, retningslinjer og målsettinger som er fastsatt av fylkestinget.

Derivater

Derivater er finansielle produkter/instrumenter som er avledet av andre finansielle produkter. Brukes for å redusere finansiell risiko, men kan også brukes for å øke denne.

Disponeringsfullmakt

Med disponeringsfullmakt menes myndighet til å disponere de bevilgninger som er ført opp i årsbudsjettet, begrenset av fylkestingets fordeling. Begrepet omfatter både anvisningsmyndighet og myndighet til å justere budsjettet innenfor gitt nettoramme i løpet av året.

Driftsbudsjett

Driftsbudsjettet omfatter forventede løpende inntekter og innbetalinger i året budsjettet gjelder for, tillagt planlagt bruk av løpende inntekter og innbetalinger avsatt i tidligere år, samt oppstilling over fylkestingets bevilgninger som er inndeckt ved inntekter, innbetalinger og avsetninger som nevnt.

Etiske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for fylkeskommunen, skal være retningsgivende for fylkeskommunens håndtering av anskaffelser.

Finansiell leasing

Investeringer som finansieres med finansiell leasing er å betrakte på samme måte som investeringer nevnt i investeringsreglementet, og skal, jf. KRS nr. 8 Leieavtaler, inngå i budsjettvedtaket.

Finansiell risiko

Aktuelle typer finansiell risiko er kredittrisiko, likviditetsrisiko og renterisiko.

Hovedstol

Med hovedstol menes det opprinnelige gjeldsbeløpet, uten påløpte renter.

Innovasjon

Innovasjon er å fornye eller lage noe nytt som skaper verdi for virksomhet, samfunn eller innbyggere. Formen er eksperimenterende og løsningen er ikke kjent på forhånd.

Innovative anskaffelser

Innovative anskaffelser er først og fremst en metode som handler om å tenke nytt i planleggingen og gjennomføringen av anskaffelsesprosessene for å sikre at fylkeskommunen får kunnskap om hvilke muligheter som er tilgjengelig i markedet eller som kan utvikles. Metoden er særlig egnet når fylkeskommunen har behov for varer eller tjenester der løsningen ikke er kjent.

Investering

En investering er varige driftsmidler som fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner mv. som forventes brukt over flere år. Anskaffelseskostnaden må være minimum 0,1 millioner kroner inkl. mva., og økonomisk levetid må være minst 3 år regnet fra anskaffelsestidspunktet.

Investeringsbudsjett

Investeringsbudsjettet omfatter forventet bruk av lånemidler, forventede inntekter og innbetalinger i det året budsjettet gjelder for som ikke er å anse som løpende, samt planlagt bruk av slike inntekter og innbetalinger avsatt i tidligere år. I tillegg kommer oppstilling over rammer for utlån,

forskutteringer og tiltak av investeringsmessig karakter som fylkestinget har vedtatt skal inndeckes ved inntekter, innbetalinger og avsetninger som nevnt.

Investeringsprosjekt

Alle investeringer følges opp med et eget prosjektnummer i økonomisystemet. Prosjektets størrelse og omfang avgjør hvor omfattende utredningen er og hvilke krav som stilles til rapportering og oppfølging.

Kredittrating

Kredittrating er kvalitetsmål på kredittrisikoen på en låntaker. Høy kredittrisiko gir lav rating og indikerer en høyere lånerente for denne låntakeren.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er den risiko en långiver har for at låntakeren ikke betaler tilbake lånet i henhold til låneavtalen.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at en plassering ikke kan omgjøres i kontanter.

Nærstående

Med nærstående menes ektefelle, samboer eller nære slektninger, samt andre den som skal attestere eller anvise står i nær forbindelse med. I tillegg regnes virksomheter hvor attestant, anviser eller deres nærstående har eierinteresser, verv eller ledende stillinger, som attestant eller anvisers nærstående. Her nevnes særskilt virksomheter hvor attestant eller anviser har verv på vegne av Telemark fylkeskommune.

Obligasjonslån

Obligasjonslån er omsettelig rentepapir med løpetid 1 år eller mer. Vanlig løpetid er 1-10 år.

Pengemarkedsfond

Pengemarkedsfond er fond som utelukkende kan investere i rentepapirer med kort rentebindingstid.

Rammeavtale

Avtale som en eller flere oppdragsgivere inngår med en eller flere leverandører, og som har til formål å fastsette kontraktsvilkårene for de kontrakter som oppdragsgiveren skal inngå i løpet av en bestemt periode, særlig om pris og mengde.

Rammebudsjettering drift

Rammebudsjettering betyr at vedtatt budsjettramme er netto driftsutgifter der samlede utgifter er fratrukket inntekter. Hensikten med rammebudsjettering er å sikre god overordnet styring kombinert med handlefrihet. Omdisponeringer på områder som er av prinsipiell betydning skal legges frem for fylkestinget, og må skje innenfor de mål, forutsetninger og premisser som er fastlagt av fylkestinget i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Rentebytteavtaler

Rentebytteavtaler (SWAP) er en avtale mellom to parter som å bytte rentevilkår på et lån i samme valuta. Den ene parten får byttet sin flytende rente mot fastrente. Den andre parten får byttet sin fastrente mot flytende rente.

Renteeksponert gjeld

Langsiktig rentebærende gjeld fratrukket finansielle eiendeler som gir inntekter som samvarierer med det korte, flytende rentenivået (bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentekompensasjon).

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for verdiendring på et lån eller en plassering på grunn av renteendringer i markedet.

Sertifikatlån

Sertifikatlån er omsettelig rentepapir med løpetid inntil 12 måneder.

Terskelverdi

Terskelverdier er beløpsgrenser som angir hvilken del av anskaffelsesregelverket som kommer til anvendelse for en anskaffelse.

Økonomiplan

Med økonomiplan menes oppstilling av forventede inntekter og utgifter for neste fireårsperiode, hvor første år utgjør fylkeskommunens årsbudsjett. Økonomiplanen skal

- gjelde for fire år, hvorav første år utgjør årsbudsjett for kommende år
- omfatte alle kjente inntekter, innbetalinger, utbetalinger og utgifter i planperioden, både for drift og investeringer
- vise utfordringer og ønsket utvikling i planperioden, jf. utfordringsnotat
- synliggjøre fylkeskommunens mål og prioritering i perioden, samt tiltak for å nå målene
- gjenspeile og konkretisere føringer som er lagt i fylkeskommunale planer

Ved å vedta økonomiplanen har fylkestinget samtidig, gjennom selve vedtaket eller gjennom kommentarer, lagt premisser for hvordan midlene skal disponeres.

Økonomisk resultat

I reglementet for resultatvurdering er økonomisk resultat definert som forskjellen mellom regnskap og budsjettet netto driftsutgift.

Årsbudsjett

Med årsbudsjett menes oppstilling av forventede inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger, og utgifter, utbetalinger og avsetninger for fylkeskommunen samlet. Årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett.

8.7 Forkortelser

BP	Beslutningspunkt
FKF	Fylkeskommunale foretak
FRA	Fremtidige renteavtaler
FRM	Fylkesrådmann
FT	Fylkestinget
FU	Fylkesutvalget
HU	Hovedutvalg
KOSTRA	Kommune Stat RAPportering
KRO	Kommunal og moderniseringsdepartementet
KRSK	Kommunal regnskapsstandard
MVA-kode	Merverdiavgiftskode
SPU	Statens pensjonsfond utland
SWAP	Rentebytteavtale

Faktaboks

Tekst faktaboks

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien

Besøksadresser: Fylkesbakken 10, Skien / Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt: 35 91 70 00 / post@vtfk.no

